

Nr 380

Av herr Nilsson i Gävle **m. fl.**, om viss utvidgning av direktiven för textilutredningen, *m. m.*

Utvecklingen inom den svenska textilindustrin inger allvarliga farhågor för de anställda. Enligt Textilarbetareförbundets uppgifter i fackorganet »Beklädnadsfolket», nr 11 1958, har under 1950-talet cirka 150 fabriker och fabriksavdelningar inom textilindustrin lagts ned. Under samma tid har 13 000—14 000 arbetare lämnat textilindustrin. Sysselsättningssvårigheterna för textilarbetarna är uppenbara.

Denna utveckling har även återverkat på textilarbetarnas löner. Även om textilarbetarna ingått i det allmänna medvetandet som en låglönegrupp är nuvarande förhållande inte försvarsbart. Enligt uppgifter från Svensk textilarbetareförbundet låg de manliga textilarbetarnas genomsnittliga timförtjänster under 1957 hela 81 öre under den genomsnittliga timförtjänsten för samtliga industriarbetare. Det betyder att de manliga textilarbetarna ligger 15 procent under genomsnittslönen för samtliga manliga industriarbetare. 1949 låg manliga textilarbetare endast 8 procent under genomsnittet. För kvinnornas del är läget bättre. Men även de ligger under genomsnittsförtjänsterna per timme för kvinnliga industriarbetare.

Den utveckling, eller snarare avveckling, som pågått inom den svenska textilindustrin under senare år, måste stoppas. Det förefaller oförsvarligt att helt överlåta på textilindustriens ägare — ofta storbankerna — att själva bestämma om en industri skall stoppas eller hållas i gång.

I direktiven till den utredning regeringen tillsatt och som skall framlägga förslag om åtgärder för att stärka den svenska textilindustriens konkurrenskraft påpekas att »mera omfattande produktionsnedläggelser skulle särskilt i dagens arbetsmarknadsläge skapa svårbemästrade problem».

Dessa synpunkter är befogade. Frågan är emellertid om de direktiv utredningen har att arbeta efter är tillräckliga för att uppnå det angivna syftmålet. I direktiven säges att utredningen bör inriktas »på egna saneringsåtgärder inom branschen». Det förutsattes således att företagarna inom textilbranschen, utan något statligt inflytande över utvecklingen, själva skall få avgöra vilka företag som skall hållas i gång eller vilka som skall slå igen.

Exemplet från MAB—MYA åskådliggör faran av att låta bestämmanderätten ligga i företagets, bankernas händer. Vad som uppenbarligen diktat bolagets beslut om att avveckla ylleproduktionen vid MYA har varit att detta avsnitt av bolagets produktion inte lämnat en för ägarna — Skandinaviska banken — tillräckligt hög vinst. Någon hänsyn till arbetarnas berättigade krav har bolagsledningen inte tagit. Inte heller till att fabriks-

anläggningen hör till de modernaste i Europa och att OEEC:s textilkommitté räknar med en ökad efterfrågan av ylleprodukter under de närmaste åren.

Det finns därför fullgoda skäl att vidtaga åtgärder för att förhindra nedläggande av denna industri. Detta har också kommit till uttryck i Textilarbetsareföbundets uppvaktning hos arbetsmarknadsstyrelsen. Förbundet framförde därvid bl. a. krav om »planering av fortsatt drift vid MYA».

Vilka allvarliga konsekvenser ett nedläggande av MYA kan få för de anställda i företaget framgår måhända av det faktum att endast ett sextiotal lyckats erhålla annan anställning, trots att meddelandet om nedläggning av företaget lämnades redan den 23 september och att de anställda redan då började söka nya anställningar, bl. a. genom arbetsförmedlingen.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utvidgning av direktiven till textilutredningen att jämväl omfatta förslag till åtgärder ägnade att förhindra att viktigare textilfabriker lägger ner verksamheten utan statliga myndigheters godkännande, samt

att textilutredningen samtidigt skyndsamt utreder och utformar förslag till fortsatt drift vid MYA, eventuellt genom förstatligande av hela MAB—MYA koncernen.

Stockholm i januari 1959

Henning Nilsson

Knut Senander

Gustav Johansson